

Kvalitetsvurdering af
Skovgaard Museet
2015

Indhold

Indhold	1
Kulturstyrelsens samlede vurdering	3
Fakta om Skovgaard Museet	5
Kvalitetsvurderingens fokusområder	6
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse	6
Ressourcegrundlag	7
Forskning.....	10
Formidling.....	11
Samlingsvaretagelse	13
Museets fremtid	16
Baggrund	18
1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Skovgaard Museet	18
2. Om Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger	19

Kulturstyrelsens samlede vurdering

Denne kvalitetsvurderingsrapport følger op på Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering af Skovgaard Museet i 2008 og gør status for udviklingen og kvaliteten af museets arbejde.

Det er Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Skovgaard Museets opgavevaretagelse ikke er helt tilfredsstillende.

Kulturstyrelsen konstaterer, at museet har fulgt tilfredsstillende op på en række forhold, der blev påpeget ved kvalitetsvurderingen af museet i 2008, men at der fortsat er udfordringer med den faglige opgavevaretagelse, især hvad angår bevaring, som ligeledes var et af hovedemnerne i kvalitetsvurderingen i 2008. Kulturstyrelsen konstaterer herudover, at museets spinkle økonomiske, personalemæssige og bygningsmæssige ressourcegrundlag fortsat er utilfredsstillende og blandt landets laveste, i forhold til at drive et statsanerkendt museum. Ressourcegrundlaget var ligeledes et væsentligt kritikpunkt i kvalitetsvurderingen i 2008.

Museet arbejder ud fra strategiske planer og målsætninger nedskrevet i 2014 frem mod en Vision 2020. Museet arbejder målrettet med museumsvirksomheden, men er væsentligt udfordret af det spinkle ressourcegrundlag, der bevirker stram styring og prioritering af opgaver og ressourcer. Omfanget af museets faglige virksomhed er i dette perspektiv imponerende. Kulturstyrelsen savner dog udfoldede planer for, hvordan målsætningerne skal kunne nås med de tilgængelige ressourcer og finder det usandsynligt, at museets visioner og den spinkle økonomiske ramme kan forenes.

Kvalitetsvurdering i 2008

Skovgaard Museet blev kvalitetsvurderet af Kulturstyrelsen i 2008. Styrelsen pegede bl.a. på følgende væsentlige udfordringer i rapporten fra 2008:

- Museets driftsbudget er et af de laveste blandt landets kunstmuseer. Museets kommunale driftstilskud balancerer lige på eller lige under lovmæssige anbefalede minimumstilskud. Museets økonomiske situation er hermed langt fra optimal.
- Basale museumsfaglige problemer med hensyn til samlingens opbevaringsforhold og bevaringstilstand.
- Manglende tidssvarende lokaler til udstilling og øvrig formidling af museets samling.
- Personalemæssige udfordringer på det teknisk-administrative personaleområde.

Kvalitetsvurderingsrapporten fra 2008 kan læses her:

<http://www.kulturstyrelsen.dk/institutioner/museer/museumsvirksomhed/kvalitetsvurdering/kvalitetsvurderinger-2008/>

Der er siden denne kvalitetsvurdering sket en væsentlig udvikling i både de lovmæssige krav (driftstilskudslov fra 2010 og ny museumslov fra 2012) og de kvalitative standarder for museernes virksomhed (bl.a. div. udredninger, strategier mv., der sætter mål for museernes faglige opgavevaretagelse, organisation og ledelse). Der er tale om krav og standarder om øget økonomisk og faglig bæredygtighed og professionalisering af den samlede museumsvirksomhed, som har ændret Kulturstyrelsens grundlag for vurdering af museernes virksomhed. Styrelsens dokument "Krav og anbefalinger til statsanerkendte museer" afspejler disse ændringer.

Denne opfølgning på kvalitetsvurderingen i 2008 skal ses på baggrund heraf.

Fakta om Skovgaard Museet

Skovgaard Museet er et statsanerkendt kunstmuseum.

Museets ansvarsområde er kunstneriske udtryk frembragt af Joakim Skovgaard og hans slægt, hans venner, elever og forbilleder samt den relevante kunst og kunstneriske genre, som især er blevet dyrket af disse (den kirkelige kunst, kunsthåndværk, akvarel og grafik).

Skovgaard Museet er en selvejende institution.

Viborg Kommune er museets offentlige hovedtilskudsyder.

Museet er oprettet i 1937 og statsanerkendt i 1964.

Museets venneforening er Skovgaard Museets Venner, som i 2014 havde 480 medlemmer.

Museets udstillinger og administration er placeret i to nabobygninger i Domkirkestræde i Viborg. Herudover har museet sammen med Viborg Museum et eksternt magasin.

Nøgletal for museet 2014

- Museets samlede omsætning var på 5,5 mio. kr.
- Museet rådede over 4 årsværk, heraf 2 videnskabelige.
- Museet havde 9.890 brugere.

Kvalitetsvurderingens fokusområder

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

Kulturstyrelsen konstaterede i 2008, at museet var i gang med at formulere en vision og et samlet strategisk grundlag for museets virksomhed, men at dette arbejde endnu ikke var færdigt. Kulturstyrelsen opfordrede museet til at udvikle sin dialog med Viborg Kommune om det fremtidige arbejde.

a. Arbejdsgrundlag

- Museet har formuleret en Vision 2020 med målsætninger for den museumsfaglige opgavevaretagelse. Strategien indeholder målsætninger for museets ressourcegrundlag og de enkelte fagområder; forskning og formidling mm. Strategien indeholder dog ikke konkrete handlingsplaner for, hvordan målet skal nås, og hvilket ressourceforbrug, det kræver.
- Museet overvejer, om ansvarsområdet skal omdefineres for at skabe et mere snævert kunstfagligt arbejdsfelt.
- Museets vedtægter, der senest er revideret i 2010, afspejler ikke driftstilskudsloven og de seneste ændringer af museumsloven.
- Viborg Kommune er i gang med et omfattende arbejde med udviklingen af en helhedsplan for kommunens kulturarvsinstitutioner. Museet er i dialog med kommunen om Skovgaard Museets rolle i denne helhedsplan. Realiseringen af helhedsplanen skal indtil videre ses i et 10-årigt perspektiv.
- Museet er løbende i dialog med kommunen om udvikling, driftsfællesskab og økonomi. Herudover deltager museet i det kommunale initiativ Kulturelt Læringscenter. Museet oplever dog som selvejende institution en nedprioritering af problemstillinger fra kommunens side til fordel for de kommunale kulturinstitutioner.

b. Organisation

- Museets samlede organisation er placeret på en besøgsadresse med udstillinger, formidlingsrum, nærmagasiner og museumsbutik samt en nabobygning, hvor administrationen og nærmagasin er placeret. Museets primære magasin ligger eksternt i Viborg og deles med Viborg Museum.

c. Ledelse

- Bestyrelsen har fem medlemmer, hvoraf fire er udpeget på baggrund af særlige professionelle kompetencer. Bestyrelsessammensætningen. Der er et godt samarbejde mellem ledelsen og kommunen, når der skal udpeges nye bestyrelsesmedlemmer, men der er ikke nedskrevet

kriterier eller kompetencekrav til bestyrelsens medlemmer. Bestyrelsen vurderer ikke løbende, om de nødvendige kompetencer er til stede, og om bestyrelsen i tilstrækkelig grad er mangfoldig i henseende til køn, alder, etnicitet etc. som beskrevet i gældende lovgivning

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en nedskrevet vision og strategi for den samlede virksomhed
- at museet er i dialog med kommunen bl.a. om dets rolle i kommunens helhedsplan for Viborgs kulturarvsinstitutioner
- at museets bestyrelse er sammensat af professionelle kompetencer.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets vedtægter ikke afspejler driftstilskudsloven og de seneste ændringer af museumsloven
- at museets bestyrelse ikke løbende vurderer, om de nødvendige kompetencer er til stede, og at bestyrelsen ikke i højere grad er mangfoldig i henseende til køn, alder, etnicitet etc. som beskrevet i gældende lovgivning.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet videreudvikler sin Vision 2020, så den også indeholder konkrete handlingsplaner for, hvordan målsætningerne nås, og hvilket ressourceforbrug, det kræver, og at dette sættes i relation til museets organisatoriske og ressourcemæssige forhold
- at museets dialog med kommunen om helhedsplanen tager udgangspunkt i at styrke museet som institution, for at det kan indgå meningsfuldt i kommunens planer
- at museet i samarbejde med kommunen konkretiserer museets rolle og økonomiske del af helhedsplanen
- at museet reviderer og gennemskriver gældende vedtægter, så de afspejler driftstilskudsloven og de seneste ændringer af museumsloven
- at bestyrelsesmedlemmerne fortsat udpeges på baggrund af særlige professionelle kompetencer, men at bestyrelsen nedskriver kriterier for udvælgelse for at sikre sammensætning af relevante kompetencer samt mangfoldighed.

Ressourcegrundlag

a. Økonomi

I kvalitetsvurderingen fra 2008 konstaterede Kulturstyrelsen, at museets økonomi var baseret på et spinkelt tilskudsgrundlag, og at museet balancerede foruroligende tæt på minimumskravet på 1,2 mio. kr. Kulturstyrelsen fandt museets økonomiske situation betænkelig.

- Museets økonomi udgør i dag fortsat et yderst spinkelt grundlag for at opretholde en rimelig faglig og bygningsmæssig standard. Museets samlede indtægter i 2014 var på ca. 5,5 mio. kr. Indtægterne fordelte sig således:

- Driftstilskud fra staten: 1,0 mio. kr.
 - Projekttilskud fra staten: 0,3 mio. kr.
 - Tilskud fra kommunen: 1,5 mio. kr.
 - Egenindtjening: 1,0 mio. kr.
 - Ikke offentlige tilskud: 1,7 mio. kr.
- Museet sikrer alene det anbefalede minimumsgrundlag for ikke-statsligt tilskud ved at rejse fondsmidler til udstillingsaktiviteter og andre projekter fra år til år.
 - Med et kommunalt tilskud på 14 kr./pr. indbygger til museets drift er Viborg Kommune blandt de kommuner i landet, der yder mindst til et statsanerkendt museum hjemhørende i kommunen. Museet har i 2015 ansøgt kommunen om forøget driftstilskud op til museumslovens krav om minimumtilskudsgrundlag på 2 mio. kr. Ansøgningen blev ikke imødekommet.
 - Museet har løbende en dialog med Viborg Kommune om, hvordan museet fremadrettet kan sikres et bæredygtigt økonomisk ressourcegrundlag. Dialogen berører blandt andet, hvilke muligheder der kan være for et driftsfællesskab eller anden form for samarbejde med øvrige kulturinstitutioner i kommunen. Dialogen har endnu ikke resulteret i konkrete aftaler.

b. Medarbejdere

Kulturstyrelsen konstaterede ved kvalitetsvurderingen i 2008, at museet havde store personalemæssige udfordringer, særligt med hensyn til det teknisk-administrative personale.

- Museet rådede i 2014 over 4 fastansatte årsværk, heraf 2 videnskabelige årsværk – ingen på ph.d.-niveau. Frivillig arbejdskraft løser opgaver svarende til 6 årsværk.
- Som følge af den lille bemanning er museet meget sårbart overfor udsving i medarbejderstaben f.eks. i forbindelse med sygemeldinger. Museets medarbejdere har derfor i perioder skullet påtage sig meget forskelligartede opgaver for dels at sikre varetagelsen af basale driftsopgaver, dels sikre, at museet løfter de lovbundne hovedopgaver.
- Museets videnskabelige medarbejdere bruger uforholdsmæssigt mange ressourcer på fundraising og markedsføring for at holde museets økonomi over minimumsgrænsen og tiltrække et rimeligt antal besøgende. Dette arbejde trækker væsentlig tid fra den faglige opgavevaretagelse inden for forskning, formidling, indsamling, registrering og bevaring.

c. Bygninger

I forbindelse med kvalitetsvurderingen i 2008 konstaterede Kulturstyrelsen, at museets bygningsmæssige problemer i betydelig grad berører både de udstillede og de opbevarede genstan-

des sikkerhed og bevaringstilstand. Bygningerne var udfordrede både i forhold til opbevaring, tilgængelighed og formidling. Kulturstyrelsen anbefalede, at museet sammen med Viborg Museum tog initiativ til meget hurtigt at forbedre magasinforholdene, evt. ved etablering af et nyt fælles magasin.

- Udstillingsbygningen er fredet, mens administrationen er bevaringsværdig. Begge bygninger ejes af Viborg Kommune. Formelt forestår kommunen den udvendige vedligeholdelse, men det er ikke formuleret på skrift, hvordan arbejdsdelingen fungerer i praksis.
- Ifølge Danske Museer i Tal udgjorde museet udgifter til bygningsdrift og -vedligehold ca. 10 % af museets samlede udgifter. Udgifterne dækker primært leje af magasin og forbrugsudgifter i museumsbygningerne.
- Museet har i samarbejde med kommunen siden kvalitetsvurderingen i 2008 foretaget udbedringer i forhold til udstillings- og administrationsbygningens formidlings- og opbevaringsforhold, f.eks. i form af nye dobbelte ruder i kælderetagen og indretning af nyt nærmagasin tæt på udstillingssalene.

Det er tilfredsstillende:

- at halvdelen af museets fastansatte medarbejdere har en museumsfaglig videnskabelig baggrund, dog foreløbig ingen på ph.d.-niveau
- at museet har foretaget udbedringer i forhold til udstillings- og administrationsbygningens formidlings- og opbevaringstilstand

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets udgifter til bygningsdrift udgør 10 % af et i forvejen spinkelt budget
- at museets magasiner rummer blandet opbevaring af samling og inventar.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets økonomiske grundlag er så spinkelt, og at det er skiftende fondes projekttilskud, der fra år til år sikrer museet et ikke-statsligt tilskud, som lever op til museumslovens krav til minimumtilskudsgrundlag for statsanerkendelse
- at museet råder over så begrænsede personaleressourcer
- at museets videnskabelige medarbejdere bruger uforholdsmæssigt mange ressourcer på opgavevaretagelse, der ligger udenfor det faglige arbejde.
- at museet og kommunen ikke har formuleret en klar arbejdsdeling i forhold til udvendig vedligehold af museumsbygningerne

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet i samarbejde med kommunen arbejder for at styrke sit økonomiske ressourcegrundlag, så institutionen er bedre rustet til at varetage en professionel

museumsvirksomhed og mindre sårbar i forbindelse med besparelser, personaleudskiftninger m.v.

- at museet sikrer, at personalesammensætningen understøtter museets arbejde med de faglige, lovbestemte opgaver inden for ansvarsområdet, herunder en prioritering af at de videnskabelige personaleressourcer anvendes til den faglige opgavevaretagelse indenfor forskning, formidling, indsamling, registrering og bevaring
- at museet – i dialog med kommunen - arbejder for at nedbringe udgifter til bygningsdrift og -vedligehold
- at museet i samarbejde med kommunen formulerer en klar arbejdsdeling vedrørende udvendig vedligehold af museumsbygningerne

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

I kvalitetsvurderingen fra 2008 roste Kulturstyrelsen museet for en ambitiøs forskningsstrategi, samarbejde med andre museer om relevante forskningsprojekter indenfor ansvarsområdet og gennemførte forskningsprojekter af høj kvalitet. Kulturstyrelsen anbefalede dog museet at udbygge forskningsstrategien med en konkret handlingsplan for forskningen, der strækker sig over en årrække.

- Museet har som en del af Vision 2020 nedskrevet en forskningsstrategi med konkrete mål for udviklingen af sin forskningsindsats, herunder at opnå ph.d.-niveau i medarbejderstaben.
- Museet har i perioden 2011-15 publiceret tre forskningsarbejder, der lever op til det almene forskningsbegrebs kriterier og er fagfællebedømt, ud af i alt 9 udgivelser i perioden. Publikationerne er i overvejende grad skrevet af museets fastansatte videnskabelige medarbejdere og er produkter af samarbejde med andre kunstmuseer og universiteter.
- Museets videnskabelige medarbejdere anvender uforholdsmæssigt mange ressourcer på at rejse midler til at gennemføre forskningsprojekter, hvilket resulterer i begrænsede ressourcer til at gennemføre selve forskningen.
- Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer, herunder bl.a. Øregaard Museum, Ribe Kunstmuseum, Vendsyssel Kunstmuseum og Vejen Kunstmuseum.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en nedskrevet strategi for sin forskning, om end der mangler sammenhæng mellem ambitioner og ressourcer.
- at museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer og universiteter.
- at museet trods det spinkle ressourcegrundlag har produceret tre forskningspublikationer på fire år.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets videnskabelige medarbejdere bruger uforholdsmæssigt mange ressourcer på at rejse penge til forskning, så der er begrænsede ressourcer til at gennemføre forskningen.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet - som led i videreudviklingen af den eksisterende strategi for den samlede virksomhed – udbygger deres strategi med mål for forskningsindsatsens niveau og udvikling, herunder fx om forskningsproduktion, publicering, finansiering, samarbejder, forskningstid, kompetenceudvikling og ressourceanvendelse.
- at museet tydeliggør det eksakte ressourcebehov til forskning, så det kan danne grundlag for en fortsat drøftelse med kommunen om det kommunale tilskud, hvor målet er øget forskningsproduktion i forskellige typer af publikationer og publicering i fagfællebedømte medier nationalt og internationalt
- at museet fortsat arbejder for at styrke de eksisterende faglige samarbejder og skabe nye længerevarende strategiske partnerskaber med museer og universiteter.

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

I kvalitetsvurderingen fra 2008 roste Kulturstyrelsen museet for at gennemføre længerevarende, mere gennearbejdede udstillinger inden for ansvarsområdet, for at have produceret et gennearbejdet undervisningsmateriale og udvikle sin formidling i relation til sine faglige kerneområder igennem formidlingsprojektet i Viborg Domkirke. Styrelsen anbefalede dog museet at udvikle sit formidlingsmateriale til også at rette sig mod grupper af anden etnisk oprindelse end dansk. Kulturstyrelsen rettede desuden opmærksomhed mod udfordringen i, at museets ansatte anvendte mange ressourcer på driften af undervisningstilbud, når personaleressourcerne var så begrænsede.

a. Formidling

- Museet har som en del af Vision 2020 nedskrevet en formidlingsstrategi med konkrete mål for udviklingen af sin formidlingsindsats, herunder etablering af strategiske samarbejdsaftaler med andre museer og udvikling af internationale samarbejder.

- Museet bedriver en omfattende formidlingsvirksomhed, som er differentieret med brug af varierede formidlingsformer og målrettet forskellige brugergrupper. Formidlingen sker gennem udstillinger, særudstillinger, omvisninger, foredrag, overnatninger for børn, undervisningstilbud, publikationer, værkstedsaktiviteter, arrangementer mv. samt via hjemmeside, apps og sociale medier.
- Museet viste i 2014 i alt tre særudstillinger suppleret med ophængninger af museets samling. Museet har bevidst skåret ned på antallet af særudstillinger pr. år for at tilpasse ressourcer og resultater. Museet afholdt tillige i 2014 27 arrangementer, omvisninger o. lign.
- Museets udstillinger er skiftende inden for ansvarsområdet og samtidens perspektiver på ansvarsområdet. Museet viser desuden udstillinger med rent formidlingsmæssigt perspektiv, som f.eks. sanseudstillinger for børn og voksne.
- Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer og institutioner, herunder bl.a. Viborg Kunsthall, Vendsyssel Kunstmuseum og Viborg Museum.

b. Undervisning

- Museet har en lang række undervisningstilbud og -materialer tilpasset lærerplaner og trinmål til såvel førskoleniveau, grundskole og ungdomsuddannelser som højere læreranstalter. De fleste undervisningstilbud kan tilpasses elevernes niveau og forudsætninger. I 2014 benyttede 78 klasser museets undervisningstilbud. Klasserne var fordelt på grundskoler (30), ungdomsuddannelser (6) og andre uddannelser (42).
- Museet har en fastansat medarbejder med kompetencegivende uddannelse inden for formidling, herunder didaktiske og pædagogiske kompetencer.

c. Museets brugere

- Museet havde i 2014 i alt 9.890 brugere. Museets målsætning er 15.000-20.000 brugere.
- Museet deltager i Den Nationale Brugerundersøgelse. Det fremgår bl.a. af undersøgelsen fra 2014, at den samlede vurdering af museumsoplevelsen ligger over gennemsnittet for landets øvrige statsanerkendte museer. Undersøgelsen viser endvidere, at museet ligger over eller på niveau med gennemsnittet på alle undersøgelsesparametre, dog med undtagelse af "egnethed for børn", hvor museet ligger under gennemsnittet.
- 96 % af brugerne har bopæl i Danmark, herunder 28 % i egen kommune, 28 % i den øvrige region og 44 % i det øvrige Danmark. 4 % af brugerne kommer ikke fra Danmark. Andelen af brugere i aldersgruppen 14-29 år er 7 %, hvilket er en del under gennemsnittet i forhold til landets øvrige museer. 81 % af brugerne er over 50 år, hvilket er væsentligt højere end

landsgennemsnittet. 72 % er kvinder, og 82 % af brugerne har en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse. Op til 25 % af brugerne har kulturel tilknytning til et eller flere forskellige lande uden for Danmark.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en nedskrevet strategi for sin formidling, om end der synes at mangle sammenhæng mellem ambitioner og ressourcer.
- at museet bedriver en omfattende og differentieret formidlingsvirksomhed med brug af varierede formidlingsformer målrettet forskellige målgrupper
- at museet har et stort antal undervisningstilbud koordineret med lærerplaner og trinmål, der benyttes i pænt omfang
- at museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder
- at museet har en så høj andel af lokale brugere og samtidig tiltrækker mange brugere udenfor den lokale region

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets brugere vurderer museets egnethed til børn betydeligt under gennemsnittet for både museer generelt og kunstmuseer specifikt
- at besøgstallet ligger så langt fra museets målsætning.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet - som led i videreudviklingen af den eksisterende strategi for den samlede virksomhed - udbygger sin strategi og mål for formidlingsindsatsen, herunder i forhold til finansiering, samarbejder, kompetenceudvikling og ressourceanvendelse.
- at museet fortsat løbende vurderer, hvordan indsats og udbytte stemmer overens, når der prioriteres formidlingsindsatser målrettet brugere og ikke-brugere.
- at museet reviderer sin målsætning for brugere i forhold til det ressourceforbrug, det kræver at nå målsætningen.

Samlingsvaretagelse

a. Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

I kvalitetsvurderingen i 2008 roste Kulturstyrelsen museet for en klar og konkret indsamlingspolitik. Styrelsen foreslog en styrkelse af museets samling igennem deposita fra andre kunstmuseer.

seer. Kulturstyrelsen anbefalede endvidere, at museet ansøgte om tilladelse til udskillelse af de værker, der er af ringe kvalitet eller ikke har tilstrækkelig kunstnerisk værdi, og at museet sammen med kommunen udarbejder en plan for udskillelse af kommunens kunstsamling.

- Museet har en nedskrevet indsamlingspolitik med konkrete målsætninger for tilvækst til samlingen. Museet har dog ikke udformet retningslinjer for modtagelse/indkomst.
- Museets indsamling er baseret på en restriktiv, men aktiv og faglig reflekteret praksis, der er knyttet til museets forskning og formidling.
- Museets samling omfatter ca. 13.000 værker. Tilvæksten i 2014 var på 17 værker, de 16 indsamlet i relation til museets forskning.
- Ifølge Danske Museer i Tal 2014 er der dele af samlingen, der er uden relation til museets ansvarsområde. Samlingen bærer præg af tidligere tiders indsamlingspolitik, der f.eks. har resulteret i en større samling moderne grafik og en blandet samling af ældre møbler, der ikke har forsknings- eller formidlingsværdi i forhold til museets ansvarsområde.
- Museet har siden kvalitetsvurderingen i 2008 udskilt kommunens kunstsamling og en bogsamling, der ved en fejl var registreret som en del af museets samling.

b. Registrering & Indberetning

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID). Registreringen skal ske efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af data nationalt og internationalt.

I kvalitetsvurderingen fra 2008 anbefalede Kulturstyrelsen museet at udarbejde en handlingsplan for en fuld minimumsregistrering af de værker, der allerede var registreret i Regin og indførelse af de resterende værker og genstande, der endnu ikke var registreret i systemet.

- Museets samling er fuldt digitalt registreret, og 69 % er indberettet til Kunstindeks Danmark. En stor del af de værker og genstande, som ikke er indberettet, er dele af samlingen, som eventuelt skal udskilles på grund af manglende relevans for ansvarsområdet eller ringe forsknings- og/eller formidlingsmæssig værdi.
- Museets personale er ikke uddannet til registreringsopgaven, der er ikke skriftlige retningslinjer for registreringsarbejdet, og museet begrundet ikke sin indsamling som en del af sin registrering.

c. Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

I kvalitetsvurderingen fra 2008 fandt Kulturstyrelsen det alarmerende, at specielt domkirkekartonerne, der udgør selve raison d'être i museets samling og ansvarsområde, blev opbevaret under kritiske forhold. Styrelsen henstillede derfor til museet, at der blev udarbejdet en prioriteret handlingsplan for bevaring af kartonerne samt øvrige værker, hvis tilstand betegnedes som kritisk, samt for tilvejebringelse af acceptable, velordnede opbevaringsforhold for kartonerne såvel som den øvrige del af museets samling. Kulturstyrelsen henstillede derudover museet at hjemtage udlånte følsomme akvareller, der ikke tålte lysforhold udenfor museet.

- Museet har i 2014 indberettet, at kun 6 % af samlingen er i formidlingsejnet tilstand, mens 80 % er i stabiliseret, 9 % behandlingskrævende og 5 % svært skadet. Der er minimal udvikling i tallene fra museets indberetning i 2013 til 2014.
- I forbindelse med kvalitetsvurderingen har Kunstkonserveringen gennemgået museets klima-, lys- og opbevaringsforhold. I sin bevaringsfaglige udtalelse fra 2015 konkluderer Kunstkonserveringen, at der er en række forhold omkring lys-, klima- og pladsforhold, både på museet og i fjernmagasinet, der bør udbedres. Kunstkonserveringen konkluderer, at den ideelle løsning er et andet magasin.
- Museet har en beredskabs- og værdiredningsplan for den del af samlingen, der befinder sig på museet, men ikke for den del af samlingen, der befinder sig på fjernmagasin.
- Domkirkekartonerne er siden kvalitetsvurderingen i 2008 alle undersøgt og genplaceret på ruller, med syrefrit papir imellem rulle og karton, og imellem de enkelte lag af kartonerne.
- Museet udstiller følsomme akvareller i dæmpet belysning, og hvor det ikke kan lade sig gøre udstilles faksimile.
- Museet og kommunen har arbejdet for at finde et alternativ til det eksisterende eksterne magasin, men indtil videre uden at vedtage en løsning. De eksisterende magasiner rummer alle blandet opbevaring af samling og inventar.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en nedskrevet politik for sin indsamling med fremadrettede strategiske mål
- at museets indsamling er baseret på en restriktiv, aktiv og faglig reflekteret praksis
- at museets samling er fuldt registreret.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at Kunstkonserveringen konkluderer, at der er en række lys-, klima- og pladsforhold, der bør udbedres.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at betydelige dele af museets samling ligger uden for ansvarsområdet og/eller er uden forsknings- og formidlingsmæssig værdi
- at museets registrator ikke er uddannet til opgaven, at der ikke er skriftlige retningslinjer for registreringsarbejdet samt modtagelse/indkomst, og at museet ikke begrundet sin indsamling som en del af sin registrering
- at museet ikke har en værdiredningsplan for værker og genstande på fjernmagasin
- at museet endnu ikke i dialog med kommunen har fundet en løsning på magasinudfordringerne, der allerede i kvalitetsvurderingen i 2008 var et kritikpunkt
- at en så stor andel af museets samling er svært skadet og behandlingskrævende, men en meget lille del af samlingen er formidlingseget, og at der ikke de seneste år har været en udvikling i positiv retning i disse forhold.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet skaber overblik over de dele af samlingen, der er uden for ansvarsområdet og/eller er uden forsknings- og formidlingsmæssig værdi og iværksætter proces for udskillelse af disse værker og genstande
- at museet reviderer sin praksis for registrering af samlingen, nedskriver retningslinjer herfor og sørger for, at registrering af samlingen fremadrettet alene sker ved en registrator uddannet til opgaven
- at museet som led i udarbejdelsen af en strategi for den samlede virksomhed og med afsæt i Kunstkonserveringens faglige udtalelse - udarbejder en prioriteret bevaringsplan for såvel den præventive som den udbedrende bevaringsindsats
- at museet hurtigst muligt udarbejder en værdiredningsplan for værker og genstande på fjernmagasin
- at museet i dialog med kommunen udarbejder en konkret plan for løsning af museets magasinudfordringer.

Museets fremtid

- Museets sårbare økonomiske situation er utilfredsstillende og giver i høj grad anledning til at fokusere på, hvordan museets ressourcegrundlag kan styrkes gennem en øget

driftsbevilling fra kommunen, driftsfællesskab med andre kulturinstitutioner eller lignende løsninger fremadrettet, som kan styrke museets faglige fokus. Museets ledelse arbejder målrettet på at finde en varig løsning, der sikrer økonomisk bæredygtighed for museet i fremtiden.

- Viborg Kommunes fokus i forhold til kommunens kulturinstitutioner er i øjeblikket overvejende på udviklingen og gennemførelsen af Helhedsplanen for Domkirkefeltet i Viborg. Skovgaard Museets rolle i denne plan er væsentlig i forhold til et godt samspil imellem kommunens kulturinstitutioner og mulighederne for at være med i et samlet løft i kvalitet, økonomi og udvikling på området. Helhedsplanen er foreløbigt anlagt i et 10-årigt perspektiv.
- Kommunen oplever, ifølge tilkendegivelser indsendt til Kulturstyrelsen i forbindelse med kvalitetsvurderingen i 2015, at museet til fulde lever op til kommunens forventninger opstillet i den kulturpolitiske strategi, at museet løser kerneopgaver med en høj grad af kvalitet. Kommunen fremhæver i øvrigt museets meget vellykkede formidling af Skovgaard Museets formidling af Skovgaards fresco-værker i Viborg Domkirke, som understøtter kommunens målsætning om at øge borgernes interesse, udbytte af billedkunsten og tiltrækningskraft på turismeområdet. Disse tilkendegivelser bør danne udgangspunkt for en endnu tættere dialog, mellem museum og kommune, om museets fremtid.

Baggrund

1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Skovgaard Museet

Kvalitetsvurderingsbesøget fandt sted d. 21. oktober 2015

Tilstede var:

Fra museet:

Museumsdirektør Anne-Mette Villumsen

Museumsinspektør Kathrine Svanum Andersen

Fra bestyrelsen:

Bestyrelsesformand Jørgen Hansen

Fra Viborg Kommune:

Direktør for Kultur, Service og Events Lars Stentoft

Kulturchef Steen Lindgaard

Fra Kulturstyrelsen:

Kontorchef Ole Winther

Museumskonsulent Karen M. Olsen

I forbindelse med besøget blev museets udstillinger, magasiner, administrationslokaler mv. besigtiget.

2. Om Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kvalitetsvurderinger er en del af Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste tolv år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer bl.a. sig om:

- Udredningen om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)
- Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)
- Forskningsstrategi for Kulturministeriets område (Kulturministeriet, 2004)
- Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)
- Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2004-2014)
- God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)
- Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)
- Kulturministeriets digitaliseringsstrategi 2012 – 2015 (Kulturministeriet, 2012)

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Kulturstyrelsens hjemmeside: www.kulturstyrelsen.dk under institutioner/museer/museumsvirksomhed/kvalitetsvurdering

Kvalitetsvurderingen indeholder Kulturstyrelsens vurderinger af og anbefalinger til museets drift og fortsatte udvikling. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskudsydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer består af to dele: For det første museernes indberetninger til Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, årsberetning, oversigt over forskningspublikationer samt museets indberetning til Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". For det andet et kvalitetsvurderingsmøde på museet, hvor museets bestyrelse og hovedtilskudsyder, der ofte er museets hjemkommune, deltagere.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed i forhold til fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Kulturstyrelsens vurderinger og anbefalinger samles i en rapport, der sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Kulturstyrelsens anbefalinger. Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

Et år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre skriftligt for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.